БОЗОР
ГУЛИ

БОЗОР СОБИР

АЗ
«ГУЛИ ХОР»
ТО
«СИМХОР»

(ГУЛЧИНИ ШЕЪР)

2003

Гирдоварандагон Ромиз ва Меҳрон

Рассом Манучеҳр

ҶУЗ ҚАЛАМ НЕСТ КАСЕ ҲАМХУНАМ

Ҷеваке ман ба сари дил дорам
Ҷои пул нест барои қалам аст,
Қалами ман ба дилам наздик аст,
Ба ҳавои дилам одат кардаст.

Хиш-хиши тарзи қаламронии ман
Тапиши қалби маро мемонад,
Тапиши қалбам агар мавзун аст,
Хиш-хиши хомаи ман мавзун аст;
Ҷуз қалам нест касе наздикам.

Ин қадар ранг,ки дар дафтари ман
Аз димоғи қаламам мерезад,
Ба худо, хуни ман аст,
Ба худо,ранги қалам хуни ман аст.
Аз димоғи қаламам дар дафтар
Хуни ман мерезад;
Ҷуз қалам нест касе ҳамрангам,
Ҷуз қалам нест касе ҳамхунам.

Набзи ман дар таги ангушти қалам,
Қаламам набзи маро месанҷад,
Қаламам набзи маро мешуморад,
Менигорад қаламам набзи маро;
Тапиши набзам агар мавзун аст,
Хиш-хиши хомаи ман мавзун аст.

Қалами ман,ки дар ангушти ман аст
Қаламам нест як ангушти ман аст,
Ба ин ангушт шаш ангушти ман аст,
Ин шаш ангушт,ки дар мушти ман аст,
Басам ин мушт,ки дар пушти ман аст.

6 январи 2002,Сиэтл.

ХОНАҚОҲИ МАН

Ростӣ, фарзанди ман сураткаши хуб аст,
Хуб сурат мекашад, аммо
Сураташро дар чи деворе биовезад намедонад,
Мо, ки деворе надорем,
Хонабардӯшем.

Ростӣ, ман ҳам чу пири хаста мехоҳам гузорам
Як нафас, як лаҳза пуштамро ба девор.
Ҳафт пушти ман,ки дар гилхонаҳо
гилкорӣ мекарданд,
Ба гил рафтанд.

Гар ба девори касе хушкида нақши
панҷае боқист,
Нақши панҷаи онҳост.
Ҳафт пуштам мардуми деворие буданд,
Лек дар пуштам на деворист, на девор.

Дар ватан аз шоирон як шоири зиндонӣ ман будам,
Дигарон буданд шоирҳои зиндонбон.
Ҷомаи ман бӯи зиндон мекунад то ҳол,
Бо чи собуне бишӯям ҷомаи худро?
Аз хароши симхораш дастҳоямро агар бастам,
Чун бибандам ин даруни пурхарошамро?
Чун бибандам ин даруни реш -решамро?

Дар қафои чашмаки зиндон, ки ҳамчун
чашми сӯзан буд,
Аз тамоми чеҳраҳо як чеҳраи Гулчеҳраро
ман дида будам,
Аз тамоми чеҳраҳо як чеҳраи Гулчеҳраро
бӯсида будам,
Бӯсаам дар чашмаки зиндон намеғунҷид.

Аз ватан вақте, ки мерафтам,
Субҳи бефайзаш намоён буд,
Бар сараш барфи нахустини зимистон буд.
Ин ки гуфтам дар ҷавонӣ мӯсафедам кард,
Дар ҷавонӣ мӯсафедаш кардаанд
якбора дар як шаб,

Хуб пираш кардаанд якбора дар як шаб.
Субҳи бофайзе, ки ман бори сафар бастам,
Субҳи рӯи кӯдаконам буд,
Духтари ман ахтари ин субҳи содиқ буд.

Аз ватан вақте, ки мерафтам,
Ёдам аз ӯ дар фазо мерафт,
Додам аз ӯ дар ҳаво мерафт.

Гуфтам аз рӯи ҳаво хат мекашам рӯи ватанро,
Баъд аз ин бигзор, бигзор!
Ман набинам рӯи ӯро,
Ӯ набинад рӯи манро.
Хостам дар шишаи танги ҳавопймо ба ин маънӣ
Хат кашам акнун,
Вале он шишаро нохост бӯсидам,
Чун дилам мехост бӯсидам,
Бӯсаам дар шишаи танги ҳавопаймо намеғунҷид.

Аз ватан рафтам,
Валекин дур рафтан аз ватан имкон надорад,
Мекашад чун зодбуди меҳрубон меҳраш,
Гарчи бо ман меҳрубон кам буд.
Чун тавонам аз замини ҳамрагу ҳамхуни худ
бигрехт?
Чун? Ки дар нофи заминаш хуни нофам рехт.

Дарди ҷонкоҳам, ки аз он ҷост,
дармони ман он ҷост,
Реши хуншорам, ки аз он ҷост,
доруи ман он ҷост,

Заҳри чандонам, ки аз он ҷост,
Нӯшдоруи ман он ҷост.
Зодгоҳам дар сари кӯҳи сафеди Ширбияш
тутиё дорад,
Дар сари кӯҳи Зарафшон мӯмиё дорад,
Дар сари ҳар пушта аз рангинкамон
чархофалак дорад,
Кӯзаи моҳи шабаш шири малак дорад,
Зодгоҳам оби гарму оби шӯрак дораду
зарригиё дорад.
Дар қатори фавҷи мӯраш ҳамқадам дорам,
Балки ман дар он қаламрав сад найистон
ҳамқалам дорам.

Лангари дуру дарози турнаҳои навбаҳораш ку?
Чок-чоки чокаки шабзиндадораш ку?
Кӯчаҳои Каҳкашони пахтазораш ку?
Пуштаи хоке, ки хоки хоксори қиблагоҳам
буд, ку?

Хонаи ман - хонақоҳам буд, ку?
Ку сафедорони анбӯҳи саропо чашм-
Чашми пурмеҳру муҳаббат?
Ку чанорони саропо панҷаи даст,
Панҷаи дасти мададгор?

Аз ватан рафтам,
Валекин дур рафтан аз ватан имкон надорад,
Мекашад хокаш;
Аз кашиданҳои хокаш набзи ман кандаст,
Зарбати набзам мураттаб нест,
Зарбати қалбам мураттаб нест.
Аз ватан рафтам, валекин мекашад хокаш,
Хоку хошокаш.

Зимистони 1997, Ҷексонвил.

ШАҲРИ СИЁҲ

Аз шаҳри ман ба ғайри сафедии пахтааш
Дар ёди ман сафедии дигар намондааст,
Ҳар одамаш мусаввадаи одам асту бас,
Як одами сафед ба хотир намондааст.

Гӯянд ҷонамози нависанда дафтар аст,
Ҷои намози коғазию сачда дафтар аст;
Аз бас, ки рӯи ҳамқаламонам сиёҳ буд,
Дар чашми ман сафедии дафтар намондааст.

Рӯи сиёҳи ҳамқаламони маро дар об,
Бояд,ки шӯст-шӯст ба хокистари китоб;
Зеро китоби шеъри маро сӯхтанду з-он
Ғайр аз ғами ба хун шиновар намондааст.

Рӯзе, ки аз сиёҳии зиндон бурун шудам,
Гуфти ту, аз сиёҳии заҳдон бурун шудам;
Дар сарнавишти ман, ки сиёҳаш навиштаанд,
Шояд аз ин сиёҳии бадтар намондааст.

Дар шаҳри ман кӣ пес набошад сафед нест,
Ҳамшаҳри ман, ки пес набошад сафед нест.
Аз шарми ин сафедии ҳамгавҳарони хеш,
Дар пеши ман сафедии гавҳар намондааст.

Аз пуштаҳош монда маро шабдарав ба ёд,
Аз куштаҳош монда маро сардарав ба ёд.
Чун шаҳри осмонзада аз осмони ӯ
Чӯз чашми тифли гушнаи ахтар намондааст.

Сарсон ба қалби сакта бародар ба ҳар даре,
Фарзанди тоҷи сар ҳама музтар ба ҳар даре,
Ҳамсоя хонабону саги хона гурбон,
Аз хешу ақрабои ман аксар намондааст.

Бе мардуми сафед сафедӣ намекунад,
Бе гандуми сафед сафедӣ намекунад,
Ҳарчанд дар иморати шаҳри сиёҳи ман
Ранги сафеду шишаву мармар намондааст.

*То*бистони 1996,Ҷексонвил, Ш.М.А.

ЧАРО НАМЕОЙ?

Дубора моҳ бадар шуд, чаро намеой?
Дубора моҳи дигар шуд, чаро намеой?

Парандаҳои муҳоҷир ба лона баргаштанд,
Дубора чаҳ-чаҳа сар шуд, чаро намеой?

Бародарони мусофир ба хона баргаштанд,
Дубора қаҳ-қаҳа дар шуд, чаро намеой?

Ҳазор лола ба дил лолазори Файзобод,
Дубора хуни ҷигар шуд, чаро намеой?

Ниҳоли пушти дарат бо қадат баробар буд,
Чанори хушқаду бар шуд, чаро намеой?

Гули пиёда[1] *ба манзил пиёда боз омад,*
Ба рафтанат чи қадар шуд, чаро намеой?

Ҳамон бинои баланде ватан бувад номаш,
Ба хишти ҷони падар шуд, чаро намеой?

Ҳамон сутуни баланде ватан бувад бомаш,
Ба устухони падар шуд, чаро намеой?

Апрели 1998, Сиэтл.

---

1 Гулҳои алафӣ.

ШОИРУ ШЕЪРЕ АГАР ҲАСТ

Шоир андар синаи миллат чу дил,
Миллати бешоире анбори гил.
(Иқбол)

Шоиру шеъре агар ҳаст-
Арсаи сарбозие ҳаст,
Аз худову шоҳу аз пайғамбари дунё
Як нафар норозие ҳаст,
Ёғие ҳаст,
Осие ҳаст.

Шоиру шеъре агар бошад-
Дар сари дасти баланди халқ чарме ҳаст,-
Парчаме аз домани оҳангаре ҳаст
Коваи оҳангарею сангаре ҳаст.

Мӯҳтарам халқе, ки "Девони Кабир"-аш
Бартар аз девони тақдираш,
Бас, ки девон дорад ӯ деве надорад.
Мӯҳтарам халқе, ки шоирпарвар аст,
Шоҳу пайғамбар надорад,лек дорад шоире;
Шоире к-аз синааш ҳар нуктаро
Меканад чун маъдане аз кон,
Балки ҳамчун порае аз ҷон,
Ҳамчу маҳбусе, ки дар талвосаи ҷонканданаш
Меканад девори маҳбасро ба дандон...

Гарчи мардум ҳарчи мегӯянд:
Чӯби сад доре ба хуни шоирон сурхида мегӯянд;
Шоиреро дар фалақ куштанд мегӯянд;
Шоиреро сӯхтанд,
Хокистарашро ҳам ба оби Даҷла афкананд;
Шоиреро дӯхтанд аз гуфтугӯ лаб...

Гарчи мардум ҳарчи мегӯянд,
Кӣ чу ман дар орзуи номи Ҳофизвор нест;
Ки намехоҳад, ки якто не,
Камтарин бошад, валекин шоире бошад,
Шоҳкоре не агар, байте бимонад ёдбуд
Дар забони миллати худ...

Мон маро бадбахт бошам, лек бошам шоире,
Мон маро сарсахт бошам, лек бошам шоире.
Мон, ки ҳамчун Саъди Салмон
Бо гуноҳи шоирӣ дар чоҳу зиндонам кунанд,
Чун Ҳилолӣ шеър дар лаб сангборонам кунанд.
Балки ҳамчун Рӯдакӣ кӯрам кунанд,
Аз дару дарбор берунам кунанд.

Гар бимирам,
Ҳамчу Фирдавсӣ маро
Дар мазори халқ нагзоранду лек
Шеър дар ҳалқам бимирам,
Шоири халқам бимирам.

ЗАБОНИ МОДАРӢ

Ҳарчи ӯ аз моли дунё дошт дод,
Хиттаи Балху Бухоро дошт дод,
Суннати волою Девон дошт дод,
Тахти Сомон дошт дод.

Душмани донишгадояш "Дониш"-и Сино гирифт,
Душмани бе суннаташ девони Мавлоно гирифт,
Душмани суратпарасташ сурати Беҳзод бурд,
Душмани бе хонааш дар хонаи ӯ ҷо гирифт.

Қомати кӯтоҳи манғит
Аз манори каллаи аҳли Хуросон шуд баланд,
Пастии саҳрои Қипчок
Аз баландии Бадахшон шуд баланд.

Аз ватан то бар кафан ҳар буду нобудаш, ки буд
Бар ватанталбу кафанталбандаҳо бахшиду дод,
Аз ватан то бар кафан худро адо кард,
Аз ватан то бар кафан худро гадо кард.

Дар миёни тангчашмоне,ки чашми тангашонро
Ҳеҷ ганҷе пур намекард,
Ҳафт хони Рустамашро барҳадар густурд,
Ҳафт ганҷи қиммати Афросиёбашро
Барҳадар рехт,
Ҳафт мулкашро фидо кард.

Оқибат аз ҳафт иқлим
Зери пояш як қадам монд,
Як қадам аз мулки Ҷам монд,
Лек дар дасташ қалам монд,
Бо қалам дар ҳар қадам монд.

Мағзи кӯҳистон даромад,
Балки гӯристон даромад
Тарки дунё карду тарки шоирӣ не,
Тарки ин пайғамбарӣ не;

Ғорҳоро мактаби шеъру ғазал кард,
Дар забони модарӣ сеҳру амал кард,
Ҷилди девони ғазалро
Ҷилди девони азал кард.

(То ҳанӯз аз тоқи ғоре,
Аз мағоке, аз мағоре,
Аз мазору гӯшаи вайронае
Метавон дарёфт тӯморе, баёзе,
Дафтаре аз шоири гумном).

Дар сарояш тоҷик аз бахти нагун
Гарчи бо габру мусулмон ҳамсаро буд,
Ҳамрасулу ҳамхудо буд,
Дар забон,аммо ҷудо буд;

Оҷ гум карду забонро гум накард,
Тоҷ гум карду забонро гум накард,
Тахт гум карду забонро гум накард,
Рахт гум карду забонро гум накард,
Бахт гум карду забонро гум накард.

Дар ҳаду сарҳадшиносии ҷаҳон,
Сарҳади тоҷик-
Забони тоҷик аст,
То забон дорад ватандор аст ӯ,
То забондор аст бисёр аст ӯ,
Бешумор аст,
Беҳисоб аст,
Беҳад аст,
Бесарҳад аст .

Тирамоҳи 1975

ҒАЗОИ ВОСЕ

Восе, ки буд беҳад восеъ,
Бо шонаву пешонаву пешомади беҳад васеъ,
Будаш ҷувозе ҳамчунин
Бо кундаи беҳад восеъ,
Будаш нишоне дар ҷабин аз ҷабҳои беҳад васеъ.

Равғанкаше монанди ӯ олуда дар равған набуд,
Олуда не,қарқида не,ғарқида дар равған набуд,
Аммо аз ин равғанкашӣ равған набуд дар лампааш,
Аз гиж-ғижи хобоваре хобида бахти абтараш.

Азбас, ки санги тоқаташ тоқатшикан гардида буд,
Тоқатшикан гардида буд гӯри ҷувозаш ҳамчу гӯр.
Охир, дар ин равғанкашӣ монанди равған даргирифт,
Чун бӯйи равған ҷуръаташ як пуштаро дарбар гирифт.

Чашмони аспаш баста буд,
Чашмони аспашро кушод;
Чашмони бахташ баста буд,
Чашмони бахташро кушод.

Аспи ҷувозашро гирифт, аспи ҷиҳодаш карду рафт,
Тири ҷувозашро гирифт,тири ҷиҳодаш карду рафт;
Аспи ҷувозаш дар амон,
Тири ҷувозаш беамон,
Зад наъра аз рӯзи ғазо.

Мулке,ки мулкак буд фақад хурду хӯроки кӯдакаш,
Савганд мекарданд ёд мардум ба риши тактакаш,
Дар пеши мардум ҳурмати риши дарози тактакаш
Камтар набуд аз ҳурмати риши дарози мардакаш
Зад бар машомаш аз "Ғазо!"
Бӯйи ғизо.

Пираш баромад аз дара
Бо риши ҳмчун шаршара,
Қошуқтарош аз гӯшае
Бо тешае.
Чун дарзаҳояш найдарав банди миёнашро бибаст,
Хирманчӣ шохинро гирифт,полизбон сангу кулӯх,
Ҳатто ятими лучакаш
Афшурд мушти кучакаш,
Гуфтӣ баромад мурдааш чӯби сари гӯраш ба даст.

Бархост, яъне мардуми берахт бо шохи дарахт,
Бархост, яъне мардуми бетир бо тири ҷувоз,
Дасти тиҳидастону дост,
Ҳар беғизое дар ғазо,
То тахтро яксон кунад,
Яъне кунад бар хок тахт.

Восе дар ин ҷанги васеъ,
Дар кундаи тоҷик бибаст
Урдуи манғитро ҷувоз.
Уро ҷувози вопасин на аз зағир,
На тухми кунҷид будааст,
Уро ҷувози вопасин аз тухми манғит будааст.

1990 Душанбе.

СТАЛИН ВА СТАЛИНОБОД

Сураташ дар пештоқи ҳуҷраи устои суратгир,
Сураташ дар растаи суратфурӯшон,
Сураташро мардуми ронанда гардонад
Дар ҳазорон шишаи мошин;

Сураташ дар дасти мардум дар қатори роҳпаймоӣ,
Сураташ дар фавҷи мардум дар қатори корпартоӣ,
Сураташ дар навбати нон,
Сураташ ҳар рӯз дар Майдони Сурх аст,
Дар намоиш.
Сураташ дар чорчӯби шишаи дилхост,
Сураташ дар осмон
Дар чамбари рангинкамон аст.

Сураташро миллати шаш бахши дунё мешиносад,
Чун шахси дунё мешиносад:
Аз ду абрӯи камонии баландаш мешиносад,
Аз буруташ мешиносад,
Аз чубуқаш мешиносад,
Аз кителаш, аз шинелаш мешиносад...
Сири ӯ дар ин буруташ буд,
Сеҳри ӯ дар ин чубуқаш буд.

Ёд дорам,
Сталинободи мо шаҳри базеби сталинҳо буд:
Бачамардони базеби хушбуруташро
Бурути сталинворона мезебид,
Кители сталинворона мезебид,
Мӯзаи ғарчу кӯлоҳи "Кепка" мезебид.

Аз падар ҳам, ростӣ, ғайр аз бурут дар хотирам
нест,
Косаи дуғобаро вақте, ки менӯшид
Тоб медод сталинворона думболи буруташро...

Ёд бодо Сталинободи сурхи кӯдакиам, ёд!
Шаҳри сурхи камбағалҳо.
Аз ҳавойи Сталинободи ман бӯйи халифи[2] пухта
меомад,
Сталинободи ман хишти иморатҳои сурхашро

намерухт,

Хишт-хишт
Хишти халиф мепухт,
Хишт-хишт
Хишти халифи пухтаи сурх...

Хоҳари ман кӯчарӯбаш буд,
Об мезад кӯчаҳои хокиашро шоми тобистон,
Лек рӯзи мотаму марги падарсолори миллатҳо
Хоҳари ман кӯчаҳои хокиашро
Об зад бо ашки сӯзон,
Хоҳари ман оби чашмашро
Як сатил дар кӯчаҳо пошид.

Ман ҳам аз як парваришгоҳи[3] ҳамон шаҳрам,
Дар ҳамон ҷо куртаи нав, шими нав пӯшида будам,
Дар ҳамон ҷо пойи ман попӯширо дид,
Дар ҳамон ҷо бори аввал нони серӣ хӯрда будам,
Дасту рӯямро ба собун шуста будам...

---

2 Хлеб-нони фабрик
3 Интернат

Сурати бечорчӯби Сталин дар пешгоҳаш буд,
Сураташро ман, ки аввал дар ҳамон кӯйи сағирон
дида будам,
Аз ҳамон кӯйи сағирон
Сураташ оинапӯш
Дар лавҳаи чашми ман аст умре;
Мезанам мижгону гарди сураташро
Ман ба мижгон мекунам пок.

20 январи 2002, Сеэтл

БА ХОТИРАИ БАРОДАРАМ ПРОФЕССОР ТЕМУР СОБИРОВ

То маро роҳи хаёлаш бибарад аз паси ӯ,
Дина шаб сӯи ба сӯ аз паи ёдаш будам.
Чашм пуробу чу оташзада аз пушти сароб,
Ҳама шаб кӯи ба кӯ аз паи ёдаш будам.

То расад бӯи вай аз бод, гирифтам раҳи бод,
Бод бе бӯи вай омад ба ман аз Файзобод.
Гуфтам, эй бод, чӣ медонӣ ту аз додари ман,
Хок зад бар сари ман боду гузашт аз сари ман.

Боғ рафтам, ки ман аз дору дарахташ пурсам,
Боғи зарде, ки чу ман табзада буд бечора,
Боғ нашнида маро барги хазон афшонид,
Кард пероҳани зардӯзии худ садпора.

Нигарон сӯи ҳаво аз қафаси маҷнунбед,
Ҳайф хӯрдам, ки ғами хеш нахӯрдам барвақт.
Нигарон сӯи ҳаво аз қафаси маҷнунбед,
Ҳайф хӯрдам, ки барои чӣ намурдам барвақт,

То ки дар ёди бародар нашавам обу адо,
То намонад дилам аз зиндагиву аз дунё,
То набинам ба ҷаҳон доғи бародаро ҳеҷ,
То маро доғи бародар накушад бо тадриҷ...

Нигарон сӯи ҳаво бин, ки чи манзар дидам,
Абру аз абри гузар тӯдаи дафтар дидам,
Абру аз абри гузар болишу бистар дидам,
Маҳи бишкастае дар бистари додар дидам.

Менамуд боз яке манзараи даргузаре,
Ки манаш дидаму хоҳам, ки набинад дигаре,
Ашки ман ҳар қадар аз чашм ниҳонаш мекард,
Осмон пеши назар боз аёнаш мекард.

Тӯдаи абри равон буду дар он тӯдаи абр,
Товасангони сафеду сияҳи гӯристон.
Тӯдаи абри равон буду дар он тӯдаи абр,
Тали пурхору хаси деҳкадаи Суфиён.

Гуфтам эй абр, аз он олами абрӣ чӣ хабар,
Ҷигарам сӯхт, маро гум шуда фарзанди падар,
Ӯ, ки дар рӯи замин нест, магар он ҷо нест,
Паси талҳои булӯрии ҳаво ҷои кист?

Нашунидам чӣ гуфту чӣ нагуфт абри фалак
Он қадар лек харошид фалакро, ки малак
Ба фалак сахт хурушиду хурушид аз он,
Ки замин тар шуду тар шуд ҳама аз ашки равон.

Нигарон сӯи ҳаво будаму хобам бурдаст,
Шудам аз чак-чаки борони дарахтон бедор,
Задам оҳе, ки чаро то абадам хоб набурд?
Оҳ, безорам аз ин дидани дунё, безор.

АСП

Аз рӯй-рӯйи хотираҳои ҷавониам,
Балки аз он диёр, ки гум кардаам падар,
Аспе ҳанӯз медаваду медавад ҳанӯз,
Аспе, ки ҷӯз ба хоб намебинамаш дигар...

Пояш сафеду гардану пешониаш сафед,
Соқаш дарозу тахтаи пушташ дароэтар,
Зери шикам ба тахтаи пушташ кашида сахт,
Чашмаш мисоли лахчаи сӯзанда дар назар.

То рӯи сина шаршараю обшори ёл,
То пушти пой шаршараю обшори дум.
Чун зарбаҳои набзи раги дасту пойи ӯ,
Аз сангу хок мешунавам зарбаҳои сум.

Сар то қадам сарак-сараку резу печу тоб,
Дар подаи касофати маркаб намечарад.
Аспи фариштае, ки саисаш фариштаест,
Шаб то саҳар фаришта қашоғӯш мезанад.

Дар ҳарду пойи ӯ падари ман кишан назад
Дар банди пойи ӯ падарам ресмон набаст...
Дар кӯдакӣ шунидаму фарёд мезанад
Ин гӯши ман ба шиҳаи он аспи дурдаст.

Дар кӯдакӣ шунидаму аз ёди ман нарафт
Он шиҳаи азизи чиҳилсола бештар;
Як дам ба гӯш мерасад аз пуштаҳои дур,
Як дам ба гӯш мерасад аз кулбаи падар.

Ёдат ба хайр бому дари кӯдакии ман,
Кам нест аз ту дар ҷигарам нақши ҷоннавоз.
Марде, ки рафт аз бари мо дар ҷавониаш,
Хоҳам, ки пир ояду ояд дубора боз.

Умре ба ҳар ғубори шитобанда дар назар
Бо чашми чор менигарам ман, ки аз куҷост;
Маҳтоби нав ба тахтаи дарвозаи уфуқ
Кӯбида наъли ашқари гардуннаварди мост...

Аз рӯй-рӯйи хотираҳои ҷавониам,
Балки аз он диёр, ки гум кардаам падар,
Аспе ҳанӯз медаваду медавад ҳанӯз,
Аспе, ки ҷуз ба хоб намебинамаш дигар.

Тай шуд ҳазорҳо раҳу ҷуз дар раҳи хаёл
Бори дигар надидамат эй аспи бодпо,
Ту то куҷо давидию ку он савораат,
Ӯро ту дар ҷавониаш афкандӣ дар куҷо?

ТИРАМОҲ

Рӯзҳои барфу боронӣ расида:
Ҷомаи зарди дарахтонро дарида,
Сабзаву гулро чарида,
Меваҳои пухтааш чида,
Меваи нопухтааш дар шоха ларзида,
Ранги хуршедаш парида,
Мурғи шеърам парбурида.

Хонаҳои холӣ пур аз бод,
Синаҳои холӣ пур аз ёд,
Меравад мушти паре барбод,
Коғазеву дафтаре барбод.

Селаи барги хазон дар тури борон мезанад пар,
Шишаҳои хонаам тар.
Мерасад ин лаҳза чашми модари пирам ба
хотир;
Ҳар қадар обе,ки ӯ аз зиндагонӣ хӯрда буд,
Зиндагӣ баргашта онро рехт аз чашмонаш
охир...

Мушти ёдам мезанад бар сар,
Мушти бодам мезанад бар дар...

ЮСУФ

Ҳамон корвоне, ки суф мефурӯхт,
Фаромад ба бозору Юсуф фурӯхт.
Азизи Зулайхо, ки суф мехарид,
Даромад ба бозору Юсуф харид.

Ба зан гуфт асло ғуломаш махон
Чу фарзанд хонаш ту дар хонадон,
Ки дар чеҳрааш нури пайғамбарист,
Чунин чеҳра бе фоли фархунда нест.

Вале зан илоҷи таҳаммул надошт,
Ба Юсуф бинои муҳаббат гузошт,
Ки ҳусни гулӯсӯзи ӯ дар назар
Гулӯсӯзтар мешуд аз пештар.

Яке рӯзи монанди оби халиҷ,
Ки оромиаш бебало нест ҳеҷ,
Зан аз шавқи ишқи ҷавон буд маст,
Ҷавонро дарун хонду дарро бибаст.

Ҳарису ҳаросону саршори нафс
Чу дар тангное ба ӯ гашт ҷафс.
Валекин аз он кулба Юсуф шитофт,
Зулайхо чу гурге ба Юсуф шитофт.

Ҷавон ҷасту аз дарби долон гирифт,
Вале дасти зан аз гиребон гирифт.
Зулайхо чавонро ба бистар кашид,
Ҷавон сар надод,аз лаби дар кашид.

Ҷавон аз Зулайхо,ки сар мекашид,
Зулайхо ҷавонро батар мекашид .
Зулайхо, ки сӯи дарун мекашид,
Ҷавонро ту гӯи,дарун мекашид.
Зулайхо, ки мӯи ба мӯ мекашид,
Ҷавонро ба кому гулӯ мекашид.

Кашидан ду танро ба ҷое кашид,
Ки гӯё намешуд ҳавое кашид.
Чунон шуд, ки танпӯши Юсуф дарид,

Гиребонаш аз дӯши Юсуф дарид;
Баромад ҷавон аз гиребони суф,
Ба монанди моҳи шабе аз хусуф...

Аз ин пас Зулайхо, ки ноком буд,
Зулайхо набуд, гурги бадном буд,
Ки он Юсуфи хӯрдааш зинда монд,
Даҳонаш вале Юсуфолӯда монд.
Пароканда шуд моҷарояш, ҳамон
Ба гуфтан нишастанд мисризанон,
Ки ҳамбистари бевафои Азиз
Тамаъ карда аз бардааш хобухез.

Зулайхо, ки ин таънашонро шунид,
Аз ин таънашон бӯи ғафлат шамид.
Фиристоду талбидашон назди хеш,
Ба одоби меҳмоннавозии беш,
Хушомадзанон лӯлаболиш ниҳод,
Навозишкунон хону хуриш ниҳод.

Дар аснои авҷу қиёми нишаст,
Ғурури занонро Зулайхо шикаст.
Ба ҳар як турунҷеву тезина дод,
Бари озмун дод,бе кина дод.

Сипас, ҷониби ғурфа иммо намуд,
Ҷавонро ба маҷлис тақозо намуд.
Даромад яке Юсуф ороста,
Ба зевар саропош пероста.

Чи хотун, чи отун ҳар он зан, ки буд
Ҳама ногаҳон моту мабҳӯт шуд,
Ба ҷои турунҷ аз шигифти шадид
Нафаҳмида ангушти худро бурид.

Ба назди Зулайхо хиҷолат шуданд,
Пушаймони сахт аз маломат шуданд,
Бирафтанд аҳсантгӯён бурун,
Аз он Юсуфобод бо дасти хун.

1997 Ҷексонвил.

ПУШТАҲО

Пуштаҳо - роҳҳои хокии ман,
Пуштаҳо ҷои хокбозии ман.
Пуштаҳо - гӯри модару падарам,
Хоку хокистари намозии ман.

Мебарад мӯр, мебарад мӯраш
Резаҳои дили маро ҳар сӯй,
Мебарад, мебарад парастуяш
Аз лаби ҷӯ гили маро ҳар сӯй.

Гӯйё буд момадояи ман
Момаборонаки баҳоронаш.
Гуфтӣ, гаҳвораам биҷунбондаст
Малахи гоҳвораҷунбонаш.

Чун қатори дулонаҳояш ман
Ҳамқаторе наметавонам дошт,
Ҳамчу дарёканори Ҳелокаш
Ҳамканоре наметавонам дошт.

Ману маҳтобу рӯи девораш
Сояи току туту сояи бед,
Филми шабҳои кӯдакиам буд
Филми маҳтобии сиёҳу сафед.

Чун чанори шикастапушташ нест
Пири садсола дар паси пуштам,
Нест муште чу мушти калтуташ,
Вой бар ман агар занад муштам.

Дар паси пушта Суфиёни ман аст,
Каҳгили кулбаҳош тиллоист.
Дар паси кулбаҳо чу мактаби ман
Чордевории сафедак нест.

Дӯст дорам, ки бӯяму бӯям
Бӯи дуди алови нонашро,
Дӯст дорам, ки бӯсаму бӯсам
Аз сари пушта осмонашро.

То наборад дигар биҷӯшондам,
Рӯзи боронӣ оби боронаш,[1]
Оби чашми маро биҷӯшонед,
То шавад хушк ашки резонаш.

1 Мавриди боронҳои ҳафтшабу ҳафтрӯза оби боронро ҷӯшонида хушк мекардем, ки оби деги осмон ҳам хушк шавад.

НАВБАҲОР УСТОИ МАРҲАМБАНД

Осмон соф,
Чашмҳои осмонӣ соф.
Обҳо дар чашма мечӯшанд,
Чашмҳои обӣ мечӯшанд,
Мезананд аз ханда дандонҳо чароғак.
Шишаҳои хонаҳо шуста,
Шишаҳои синаҳо шуста,
Шуста ҳамчун шишаи офоқи боронӣ,
Атласи рангикамон ёдоваре аз ёри атласпӯш.

Ман ба сӯи акси даврони ҷавониам назар
афканда мегӯям:
Акси дерин, дидаат равшан, баҳор омад!
Акси ман аз қиблаи девор механдад,
Акси ман дар чорчӯби худ намеғунҷад.

Рост аз рӯи замин сабзида як қомат
Устухонҳои чанорон,
Устухонҳои сафедорон,
Гӯйё барҷаста як қомат
Устухонҳои азизон,
Устухонҳои шаҳидон.

Устухонҳо ғунча хоҳанд дод,
Устухонҳо барг хоҳанд дод,
Устухонҳо панҷа хоҳанд дод.

Навбаҳор устои марҳамбанд,
Бастааст аз махмалак, аз ушна марҳам
Бар тароши тешаву захми табарҳо,
Пои маҷрӯҳи дарахтонро
Баста бо печак,
Ҳамчу як доругари ҳозик,
Ҳамчу як доругари бобоии тоҷик.

Ҷонамози сояашро бар замин густурда маҷнунбед,
Дар суҷуд истода сархам.
Ин дарахт умре намозашро
Дар ҳамин як ҷонамози сояи худ мегузорад.
Ман ҳам аз авлоди ин бедам,

Сояи касро накардам ҷонамоз умре,
Доиман бар сояи худ саҷда кардам,
Доиман бар сояи худ саҷда хоҳам кард.

Дар миёни сабзаву хори сари девори қишлоқ,
Лола чун тоҷи хурӯсони сари девори қишлоқ,
Гуфтӣ, алъон мезанад пар,
Бол мекубад ҳамин алъон,
Аз сари девор мехонад хурӯси лолаи сурхи
қалангӣ,
Пои хобат мешавад бедор,
Хуни хобат мешавад бедор,
Ҳар рагу пайвнди хобат мешавад бедор,
Бахти хобат мешавад бедор.

Баҳори 1997 Ҷексонвил.

КУЛБАИ МОДАР

Дар навдаи тути модар овезон
Чун халтаи чака халтаи маҳтоб,
Дар кундаи тути модар овезон
Чун халтаи моҳ халтаи ҷурғот.

Шаб аз лаби боми кулбаи модар,
Ҳамчун зари об мечакад маҳтоб,
Аз халтаи моҳу халтаи чурғот
Ҳамчун зари ноб мечакад зардоб...

Ман дар тани кӯдакӣ фурӯ рафта,
Худро таги тути пухта мебинам,
Дар ҷолаи туту тутборонаш
Як мушт ятими хуфта мебинам.

Як мушт ятими хуфтаро модар
Дар тахтаи дил гирифта мехобад,
Дар пахтаи дил гирифта мехобад.
Сар монда ба тахтаи дили модар,
Сар монда ба пахтаи дили модар,
Бо чак-чаки чака мебарад хобам,
Чун равғани маска мебарад хобам.

Дар ҷогаҳи мо,ки тут мерезад
Чун ҷола, ки моҳи ҳут мерезад,
Хамёза, ки мекашӣ, ба нохост
Шаб дар даҳони ту тут меафтад.

Вақте, ки сапеда деги гардунро
Чун модари ман ба рег мешӯяд,
Вақте, ки сапеда гови гардунро
Чун модари ман пагоҳӣ медӯшад,
Бо шир-шири шир мешавам бедор,
Бо шир-шири ширдӯшии модар...

Дар хоби шабам ҳанӯз бехотир
Ман дар тани кӯдакӣ фурӯ рафта
Худро таги тути пухта мебинам,
Дар ҷолаи туту тутборонаш
Як мушт ятими хуфта мебинам,

Додар ба бағал гирифта додарро,
Хоҳар ба бағал гирифта хоҳарро.

Вақте, ки аз ин миёна бархезам,
На мушти ятими хуфта мебинам,
На дасти бағалгирифта мебинам,
На навдаи тути пухта мебинам
На! На!На ба мушт донаи туте,
Танҳо ману мушти сахти калтуте.

Ман аз тани кӯдакии ман ҳар бор
Чун мурғи пагоҳӣ мешавам бедор,
Чун мурғи пагоҳӣ сина мекӯбам,
Чун мурғи пагоҳӣ мезанам фарёд,
Чун мурғи пагоҳӣ мекунам ку-ку:

Ку хоҳаракони хонарӯбам, ку?!
(Сад соли дароз хонаноруфта),
Ку додаракони хонабонам, ку?!
(Сад соли дароз хона бесоҳиб),
Ку модараки сағерабонам ку?!
(сад соли дароз дег ношуста,
Дегу табақаш ба рег ношуста).

На чак-чаки халтаҳои хобовар,
На шир-шири ширдӯшии модар,
Девори гилеву сояравшанҳо,
Девори дилеву сояравшанҳо,
Дар шохи чанор халтаи маҳтоб,
Аз халтаи сина мечакад зардоб.

10 нояври 1998 Сиэтл.

ШАБЕҲА[1]

Ҳанӯз хоби саҳар нопарида аз дида
Канори оинаи беғубор биншастам,
Ту гуйӣ, ин саҳар оина буд чашмаи об,
Дар оби чашмаи оина рӯй мешустам.

Дар оби оинаи пок ман чӣ медидам?
Хушида панҷаи дасте чу барги зарди хазон,
Касе ба рӯи ман аз маҳбасе нигаҳ мекард,
Ки чорчӯбаи оина буд даричаи он.

Шикасти қабзаи чини миёни абрӯяш
Хароши панҷаи қисмат намуд дар назарам,
Чунон, ки дида будам ин хароши қисматро
Замоне дар кафи пои кафидаи падарам...

Дурушту дарҳаму барҳам танида дар рӯяш
Ҳазор риштаи шӯрида ғундаи пирӣ.
Ба ҷои чашми сиёҳаш нишаста буд хамӯш
Даруни лонаи чашмаш парандаи пирӣ.

Ту гӯй, аз сари ӯ бӯйи барф меомад
Чу песабарфи сари пуштаҳо шақиқаи ӯ.
Ба пушти ҷӯи лаби ӯ набуд мӯи лабаш
Бағайри мушти хасу хори хушк дар лаби ҷӯ.

Ба сӯи оина хам гаштаму ба ӯ гуфтам:
Аз ин даричаи обӣ сароб мебинӣ,
Баҳори рӯи ту ку?
Лолазори рӯи ту ку?
Баҳори рӯи худатро надидӣ худ серӣ.

1 Автопортрет.

Дамид гирди даҳонаш яке ба маззаи заҳр
Гиёҳи печаки зарди табассуми афсӯс,
Миёни хандааш аз дида об сар дода
Дар оби чашмаи оина ғарқ шуд маҳбус.

ХОНАИ МӮР

Рӯйи ба рӯ диламро
Пур кардам аз табу тоб,
Чун ҷомадони кампир
Аз ҷандаи кафанбоб.

Беҳуда ман давидам
Дар оби ҷӯ задам банд,
Гулмоҳиро дигарҳо
Аз оби рӯ гирифтанд.

Фанне, ки зиндагонист
Сад фан бувад дар ин фан,
Яъне, ки хол-хол аст
Монанди соявшан.

Бо мех агар кушоданд
Он қулфи манзиламро,
Ҳаргиз намекушоянд
Қулфи дари диламро.

Ман тугмаи садоям
Дар пушти ин дари танг,
Ҳар қадр мефишоранд,
Он қадр мезанам занг.

Аз соддаги ман нест
Шеъре, ки сода гуфтам,
Охир,худам худамро
Ман ёд дода гуфтам.

Ҳар сатри дафтари ман
Чун мӯр меравад роҳ,
Гаҳ дона мекашонад,
Гаҳ тӯда мекунад коҳ.

Ҳар кӯр метавонад
Номи маро кунад кӯр,
Дар рӯи раҳ фитодаст
Имрӯз хонаи мӯр ...

Рӯйи ба рӯ диламро
Пур кардам аз табу тоб,
Чун ҷомадони кампир
Аз ҷандаи кафанбоб.

Бо панҷаи фушурда
Ман омадам ба дунё,
Бо панҷаи фушурда
Ман меравам намурда.

ГУРГ ВА БАРФ

Танаш чу барфи навборидаи сӯбҳи зимистон буд,
Паи дандони ман ҳар ҷо
Саҳаргоҳон чу нақши пои гургон буд,
Паи ошӯби гургони биёбон буд.

Ғизоли печутоби қоматаш,оҳуи рафтораш
Ту гӯйи, гурги мастам карда буд охир,
Чу гургони зимистон гушнамастам карда буд
охир.

Ба мастиҳои гургон дар шаби мӯяш алӯ карда,
Ду чашми мешиашро
То ба гургумеши субҳидам қабӯ карда,
Чу гурги чила бозӣ кардаме бо борфи андомаш,
Чу гургон барфбозӣ кардаме бо барфи андомаш.

Вале дар хорбанди тези мижгонаш шикорам кард,
Ба мижгон захмдорам кард,
Ба мижгон хуншорам кард,
Маро бигрифт,
Ба занҷири нигоҳаш баст...

Дигар ман мекашам як умр занҷири нигоҳашро
Ба монанди қалам дар хат,
Ки умре мекашад занҷири пояшро.

ТУ НИМИ МАНӢ

Ту нимӣ,ними манӣ,ними ҷисму ҷони манӣ,
Ва зарра-зарра ту пайванди ҷовидони манӣ.
Бар ҳар куҷо, ки равӣ дар ман аст решаи ту,
Ту эй гул, аз қалами сабзи устухони манӣ.

Ба ҳар куҷо, ки равам, нимаи танам бе ту,
Ба ҳар куҷо, ки равам, ними одамам бе ту,
Ба ҳар куҷо, ки бубинам туро зиёд шавам,
Ба ҳар куҷо, ки набинам туро, камам бе ту.

Ба дасти ман бирасад дасти кас, ту меларзӣ,
Расад ба дасти ту дасте, ба ларза меоям,
Ту ошёни ману ман, ки ошёни туам,
Ту ҷои ҷони ману ман, ки ҷои ҷони туам.

Тамоми неъмати дунё чи ғам, ки моли кас аст,
Тамоми неъмати дунё ба ҳукми хору хас аст,
Туро насиб кунад ишқи ман, ҳамин кофист,
Маро насиб кунад ними бистари ту, бас аст.

ФАСЛИ ЗАНОНА

Як лаҳза тарки раҳ кун,
Ин чашмаро нигаҳ кун,
Ин чашма мезанад чашм,
Чашми занона дорад;
Аз ташнагии чашме
Як чашмаро бинӯшӣ,
Узру баҳона дорад.

Ин лолазори гулҷӯш
Сурхида то баногӯш,
Инро макун фаромӯш,
Хунаш, ки мезанад ҷӯш,
Шарми занона дорад.

Беде, ки остинро
Рақсида метаконад,
Дар остини сабзаш
Дасти занона дорад;
Дар панҷаам гирифтам
Дасти занонаашро,
Набзи занона дорад.

Борон, ки чун гулобаш
Ҷорист оби нобаш,
Дар шишаи ҳубобаш
Атри занона дорад.

Рангинкамон ба ранги
Ин арғувон шукуфта,
Ин арғувон ба ранги
Рангинкамон шукуфта,
Аз махмалу бирешим
Рахти занона дорад.

Бунафшаро ба зону
Афтида мекашам бӯ,
Бунафшаи лаби ҷӯ
Буйи занона дорад.

Дар пушти бому девор
Чашмаш ба ҳар тараф чор
Меларзад ин сафедор,
Дарақ-дарақ саропо
Варақ-варақ саропо,
Меларзад устохонӣ,
Рашки занона дорад.

Шохи гуле, ки хораш
Нохун наметарошад,
Нохост мехарошад,
Хашми занона дорад.

Ин боғи ношумурда
Сад тири жола хурда,
Аз ғунчаи фусурда
Доғи занона дорад;
Чун ёри бедимоғе
Доғе нишона дорад.

Як дам ҳавои борон,
Як дам чароғи тобон,
Обу ҳавои найсон
Феъли занона дорад.

ДИЛАМ МЕСӮЗАД

Аз доғи ту дам ба дам дилам месӯзад,
Аз бахти пиёдаам дилам месӯзад,
Беҳ чашми маро намекушодӣ дар ишқ,
Аз чашми кушодаам дилам месӯзад.

То аз ғаму шодии ту пур шуд дили ман,
Монанди гуле ба ханда дур шуд дили ман,
Ишқи ту намурду зиндамур шуд дили ман,
Бар ин дили мурдаам дилам месӯзад.

Аз бахши ту ғусса хӯрдаам беҳуда,
Беҳ аз дигарат шумурдаам беҳуда,
Дар ишқи ту ҷон супурдаам беҳуда,
Бар ҷони супурдаам дилам месӯзад.

Вақте, ки ғами ту мекунад дилгирам,
Мехезаму дафтару қалам мегирам,
Аз дафтару аз қалам алам мегирам,
Бар дафтару бар қалам дилам месӯзад.

Чун хори шикастае, ки монад дар тан
На беманӣ як даме, на як дам бо ман,
На аз тани ман ҷудо,на бо ман ҳамтан,
Аз беҳамии ба ҳам дилам месӯзад.

БӮСА БА ДУНЁ ЗАДАМ

Зулфата боло задам
Сила ба шабҳо задам,
Ҳар ду лабат гул намуд,
Бӯса ба гулҳо задам,
Бӯса ба гулҳо задам.

Навбати чашмат расид,
Дар лаби ман нам расид.
Чашми ту дарё намуд,
Бӯса ба дарё задам,
Бӯса ба дарё задам.

Навбати мӯят расид,
Моҳ ба кӯят расид,
Мӯи ту тилло намуд,
Бӯса ба тилло задам,
Бӯса ба тилло задам.

Бозӯву боло намонд,
Дар бари рӯ ҷо намонд,
Дар қадамат хам шудам
Бӯса ба дунё задам,
Бӯса ба дунё задам.

ХОБАТ БАРАД БА ҶУНБИШИ МАВЗУНИ НАБЗИ МАН

Дам мекашам сафедии рӯйи туро чу шир,
Ҳамчун ҳавои тоза фурӯ мебарам туро.
Дар таҳти санги синаи ман ҷӯш мезананд
Чу обҳои зери замин изтиробҳо.

Мӯйи ту он шабест,ки шабгарди он манам,
Шабкӯракаш,ки мепарад- ин чашмҳои ман.
Рӯйи ту он маҳе,ки манам хобгарди он,
Бедор нест чашму равон аст пои ман.

Бо соқи дилписанди сафедории сафед,
Бо гардани баланди сафедории сафед,
Аз ҷӯйи шир, гуфтӣ, сафедори қоматат
Рӯида чун хаданги сафедории сафед.

Ман сина, сина,сина нафас мекашам туро,
Ман чашм,чашм,чашм туро мечарам тамом;
Ман бӯса,бӯса, бӯса туро мебарам ба лаб,
Ман мазза, мазза,мазза туро мечашам мудом.

Зери сарат ба хоб барам дасти хешро,
Зери сарам гузори ту ҳам дасти хештан;
Хобам барад ба ҷунбиши мавзуни набзи ту,
Хобат барад ба ҷунбиши мавзуни набзи ман.

БОРОН

Зангӯлазанон гузашт борон,
Чобӯку ҷавон гузашт борон,
Бо чилчилаҳо гузашт борон,
Бо шилшилаҳо гузашт борон,
Бо силсилаҳо гузашт борон,
Монанди занон гузашт борон,

Гесӯи занона дошт борон,
Луълуи занона дошт борон,
Аз тирукамони ранга-ранга
Абрӯи занона дошт борон;
Дар шишачаи ҳубобаш атри
Хушбӯи занона дошт борон.

Монанди занон чамида мерафт,
Мӯяш ба замин расида мерафт,
Нозаш ба замин чакида мерафт,
Абрӯи камони рангаашро
Бо ишва қалам кашида мерафт....

Оинаи ҳар тиреза тар буд,
Аз қатраи реза-реза тар буд,
Аз дидани ҳар тирезаи тар
Дил тозаю дида тозатар буд,
Як рӯи занона дар назар буд.

Борон ғами чилрӯзаро шуст,
Борон дилу дидаи маро шуст,
Оинаи ҳар тирезаро шуст,
Оинаи синаи маро шуст...

Зангӯлазанон гузашт борон,
Чобӯку ҷавон гузашт борон,
Бо чилчилаҳо гузашт борон,
Бо шилшилаҳо гузашт борон,
Бо силсилаҳо гузашт борон,
Монанди занон гузашт борон;

Борони ҳаво давои дилҳо,
Дорӯи шукуфаҳои дилҳо.

СӮЗАН АГАР ДАР ДИЛИ МАН МОНД...

Аз хоки ватан гӯри падар дар дили ман монд,
Модар чу мазори лаби ҷар дар дили ман монд.
Дар оташи ғам коғази рӯи ман агар сӯхт,
Аз хоҳари ман коғази сар дар дили ман монд.
Дар баставу фарзанди падар дар паси дар рост,
Фарзанди падар дар паси дар дар дили ман монд.
Ман рафтаму сад хешу табор аз сари ман рафт,
Аз рафтанашон хуни ҷигар дар дили ман монд.
Дар сӯзани девори ман аст риштаи умрам,
Кофист ҳамон сӯзан агар дар дили ман монд.
Аз ҳамватану ҳамрагу ҳамгавҳару ҳамхун
Чашмони тару оҳи саҳар дар дили ман монд.

13 Апрели 1996 Ҷексонвил

ТИРАМОҲ

На дигар хирмани гандум, на дигар хирмани моҳам,
Ба ҳаво тӯдаи абрам,ба замин тӯдаи коҳам;
Тирамоҳам, тирамоҳам,тирамоҳам, тирамоҳам
Ҳама зардам,ҳама гардам,ҳама дардам,
ҳама сардам.

Қафаси синаи гулбун қафаси тӯтии гул буд,
Қафаси синаи ман ҳам қафаси тӯтии дил буд,
Ки пари тӯтии гул рехт,пари тӯтии дил ҳам;
Тирамоҳам,тирамоҳам, тирамоҳам,тирамоҳам,
Ҳама зардам, ҳама гардам,ҳама дардам,
ҳама сардам.

Дили боғ аст аноре, ки кафидаст дуним,
Вой, ман аз дили худ, аз дили худ дорам бим,
Дили ман нест аҷаб гар бикафад ҳамчу анор
Ба назар қатраи хунаш, ки бувад донаи нор;
Тирамоҳам, тирамоҳам, тирамоҳам,тирамоҳам.
Ҳама зардам, ҳама гардам, ҳама дардам,
ҳама сардам.

Сурмаҳои сар мижгони санавбар аз хок,
Ба куҷо хушаи ангур бирафт аз кафи ток?
Мардум имрӯз агар хирману анбор гирифт,
Чашми ман дар сари мижгон пари каҳ бор гирифт;
Тирамоҳам, тирамоҳам, тирамоҳам, тирамоҳам,
Ҳама зардам, ҳама гардам,ҳама дардам,
ҳама сардам.

Нарасидаст,напухтаст чу такмеваи боғ
Чиқадар мева аз ин боғу аз он меваи боғ.
Нарасидаст,напухтаст чу такмеваи шеър
Чиқадар меваи шеърам, ки дар ин шохи қалам;
Тирамоҳам, тирамоҳам, тирамоҳам,тирамоҳам,
Ҳама зардам, ҳама гардам, ҳама дардам,
ҳама сардам.

20 ноябри 1998 Сиэтл.

ҲАЙКАЛИ ЛЕНИН ДАР СИЭТЛ.

Ҳар нафас, ҳар қтра хун, ҳар тори мӯям
коммунист.
(Мирзо Турсунзада)

Андар ин шаҳр,ки анбӯҳ-анбӯҳ
Саду як ҷилди китобхона дуруғ аст,
Саду як дафтару маҷмӯа дуруғ аст,
Саду як маҷлису маърӯза дуруғ аст,
Саду як нусха дуруғ аст;
Менависанд дуруғ
ва дуруғ мегӯянд
ва дуруғ механданд
ва дуруғ аст салом
ва дуруғ аст ҷавоб;

Путки оҳангариаш мушти ҳазорон полис,
Доси деҳкониаш аз чашми ҳазорон ҷосус,
Чашм не, тиккаи ях,
Чашм не, тиккаи як шишаи тез,
Нест қалбе,ки рагашро назанад гӯшаи
ин шишаи чашм.

Мо надорем дар ин шаҳр шинос,
Мо надорем дар ин шаҳр қариб,
Мо дар ин шаҳр надорем рафиқ,
Мову як ҳайкали Ленин наздик,
Мову як ҳайкали Ленин тоҷик.

Бо ҳамон ришаки маъмулии
хорак-хорак,
Дасти ёзида ба пеш,
Дар сараш "шапка"-и машҳури чуқур
то сари гӯш,
Хоксорона, назарногир аст,
Аз ҳама пайкараҳо, манзараҳо,
мақбараҳо,лек кабир аст.

Андар ин мулк,ки аз озодӣ
Мезанад лоф,валекин ҷалабӣ озод аст,
Хоямолию қимор озод аст,
Чист ин"Ҳайкали озодӣ"-ии
машъалдораш?

Ҷалабе дар Нию-Ёорк,
Ки ба якчанд доллар
Ба шумо хоҳад дод.

Лек аз ин "ҳайкали озодӣ"-ии
озодифурӯш
Чиқадарҳо касали сифилиси озодӣ
шуданд,

Чиқадарҳо касали СПИД-и озодӣ
шуданд...

Низ дар як сари кӯҳ чор сарест,-
Чор тандиси тарошида ба харсанги
азим,[4]
(Ки ҷалабҳои сиёсии ҳукумат будаанд
дар вақташ,

Сифилисҳои сиёсии ҳукумат будаанд
дар вақташ);
Дар ҷаҳон аз ҳама тандис баланд аст,
Аз ҳама аҳром баланд аст

ва баланд аз ҳама бут аст, вале
ту,ки бо Ленинашон монда муқоиса
кунӣ,

4 Манзур тандиси якҷояи Ҷорҷ Вашингтон,Томас Ҷеферсон, Абраҳам Линколн ва Теадор Рузвелт аст,ки ҳамчун президентҳои фахрии Ш.М.А.дар штати Дакота дар қуллаи кӯҳи Рушмор тарошида шудааст.

Гарчи дар қуллаи кӯҳанд,
Чиқадар пасту ҳақиранд,
Чиқадар берӯҳанд,
Ки на дар қуллаи руҳанд чу Ленин
ва на чун ҳайкали Ленин ҳамадам
дар анбӯҳ:

Ҳеҷ бе ёғиву бе осӣ нест,
Минбари коршиканҳои ҷаҳон аст,
Ҷои бардоштани парчами оҳангари
вақт аст,
Ҷои сӯҳонзадани доси сурх,
Ҷои бардоштани путки сурх.

5.6.02.Сеатл,Ш.М.А.

САРЛАВҲАИ ШЕЪРҲО

Ҷуз қалам нест касе ҳамхунам. 3
Хонақоҳи ман. 4
Шаҳри сиёҳ. 8
Чаро намеоӣ. 10
Шоиру шеъре агар ҳаст. 11
Забони модарӣ. 13
Ғазои Восе. 15
Сталин ва Сталинобод. 17
Ба хотираи бародарам профессор Темур Собиров. 20
Асп. 22
Тирамоҳ 25
Юсуф. 25
Пуштаҳо. 27
Навбаҳор устои марҳамбанд. 29
Кулбаи модар. 31
Шабеҳа. 33
Хонаи мӯр. 35
Гург ва барф. 37
Ту ними манӣ. 38
Фасли занона. 39
Дилам месӯзад. 41
Бӯса ба дунё задам. 42
Хобат барад ба ҷунбиши мавзуни набзи ман. 43
Борон. 44
Сӯзан агар дар дили ман монд. 45
Тирамоҳ. 46
Ҳайкали Ленин дар Сиэтл. 47